

[Aage Fogh.]

eneste, vi har at bygge på, er Det landøkonomiske Driftsbureau, der jo ikke behandler en så forfærdelig stor procentdel af samtlige danske landbrug.

Hvis man tager de beregninger, der foreligger fra 1920 og fremefter, finder man for det første en voldsom stigning i høstudbyttet på den danske jord. Jeg vil regne med, at i 20erne havde vi en produktion på 75—80 millioner afgrødeenheder, og det er i de seneste år steget til 125—130 millioner eller en fremgang på 60 pct.

Det er derefter naturligt at rejse det spørgsmål, om det er på de store eller de små brug eller de helt store, denne fremgang hovedsagelig er sket. De tal, der foreligger fra driftsbureauet, fortæller, at i 1921—22 var høstudbyttet pr. arealenhed 2933 for husmandsbrug og 2944 for herregårde, men nu sidst i 40erne er høstudbyttet for husmandsbruget 5267, medens det for herregårde er 3515, altså en fremgang for husmandsbruget på 70 pct. og for herregårde på 20 pct. Heri er der ikke noget, der bestyrker den opfattelse, at det skulle være uforsvarligt at fortsætte udstykningen af den danske jord.

Det er vel også en kendsgerning, at når det store brug netop i øjeblikket har så gode økonomiske vilkår, skyldes det de abnormt høje kornpriser. Der kunne måske være grund til at minde den højtærede landbrugsminister om den biltur, de to store H'er for 16 år siden gjorde op gennem Jylland, hvor de traf overenskomst om, at nu skulle der lægges bund under kornprisen i Danmark. Det kunne måske være tidspunktet til at minde den ene af de to store H'er om, at nu er vognen vendt, ikke fordvognen, men kornvognen. Når man i 30erne fandt sig foranlediget til at fremkalde en kunstig højere kornpris, er det måske uforsvarligt, at man ikke finder sig foranlediget til nu med de priser, vi er oppe på i dag, i hvert fald at overveje et indgreb, der går i modsat retning, for der er ingen som helst tvivl om, at det er ikke produktionen på herregårdene, men den abnormt høje kornpris, der giver herregårdene de særdeles gunstige økonomiske vilkår.

Der er en anden ting, der interesserer mig i denne forbindelse, og det er, om de folk har ret, der påstår, at når vi laver husmandsbrug, i hvert fald af en passende stor størrelse, er det en industri, der fremmes. Er det rigtigt, at den større produktion, som de tal, jeg nævnte før, er udtryk for, er fremkaldt ved hjælp af indkøbte

råstoffer, kunstgødning, oliekgager og den slags ting, der kommer fra udlandet? Hvis det er rigtigt, kunne det også være betænkeligt at fortsætte udstykningen.

Til belysning heraf offentliggør driftsbureauet den såkaldte nettoproduktion. Den opgøres på den måde, at man vurderer værdien af det, der er produceret pr. hektar, og herfra drages så værdien af det indkøbte. Så kommer man til det resultat, at i 1949—50, altså det sidste regnskabsår, var nettoproduktionen på husmandsbruget 1.756 kr. pr. ha og på herregårdene 1.194. Der er altså en forskel på 562 eller ca. 50 pct. til fordel for det mindre landbrug, og hvis jeg har ret, når jeg siger, at de her foreliggende tal er resultatet af dansk arbejde på dansk jord, understreger det yderligere, at man bør fortsætte med udstykningen. Hvis man havde dette materiale ordentligt bearbejdet, ville det sikkert også vise sig, at vi skal tilstræbe en udstykning af passende store brug, idet de passende store brug på 10—12—14 tdr. land efter kvaliteten er dem, der giver det gode resultat. Der er altså, såvidt jeg kan se, absolut grundlag for at sige, at den politik, vi er inde i, hvor vi samtidig tilstræber at supplere de små brug og skaffe udstykning fra de store gårde, vil være til økonomisk fordel for Danmark.

Derefter vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om de to brugsformer, altså det gamle princip med jordkøbslån og det nye princip med jordrentevilkår. Jeg havde egentlig forstået, at vi var nået til, at der var borgfred om denne sag. Der har gennem tiderne været store diskussioner om disse to brugsformer. Jeg har for år tilbage, omkring 1930, overværet nogle voldsomme dyster her på rigsdagen, ikke som medlem, men som tilhører, mellem Madsen-Mygdal, Niels Frederiksen, C. O. Pedersen og nogle andre. Jeg troede som sagt, at der nu var borgfred, sådan at det erkendtes, at de to brugsformer skulle stilles lige. Det forbavser mig derfor ganske overordentligt, at den nuværende formand for statens jordlovsudvalg har følt sig foranlediget til i pressen at offentliggøre et brev som svar til en statshusmand, der har spurgt ham angående vilkårene for de statshusmænd, der havde valgt jordrentevilkår. Jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et forholdsvis kort citat. Nu ved jeg ikke, om hr. Nielsen-Man har sendt det brev som privatmand, eller det er et svar, han har givet som formand for statens jordlovsudvalg, men hvadenten det er det ene eller det andet, finder jeg, at det er fuldkommen uforenligt med